

Datum van inontvangstneming : 24/07/2015

Zaak C-301/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 juni 2015

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 mei 2015

Verzoekende partijen:

Marc Soulier

Sara Doke

Verwerende partijen:

Ministre de la Culture et de la Communication

Premier ministre

DE FRANSE REPUBLIEK

IN NAAM VAN HET FRANSE VOLK

De Conseil d'État, rechtdoende in bestuursrechtelijke zaken,

[OMISSIS]

Gezien het verzoekschrift, ingekomen op 2 mei 2013 [OMISSIS], ingediend door Marc Soulier, wonende [OMISSIS] te Hauterives [OMISSIS], en Sara Doke, wonende [OMISSIS] te Brussel (België), waarin Soulier en Doke verzoeken om:

1°) nietigverklaring, wegens bevoegdheidsoverschrijding, van décret n° 2013-182 du 27 février 2013 portant application des articles L. 134-1 à L. 134-9 du code de la propriété intellectuelle et relatif à l'exploitation numérique des livres indisponibles du XXe siècle (decreet nr. 2013-182 van 27 februari 2013 ter uitvoering van de artikelen L. 134-1 tot en met L. 134-9 van het wetboek van

intellectuele eigendom en betreffende de digitale exploitatie van niet meer verkrijgbare boeken uit de twintigste eeuw; hierna: „bestreden decreet”);

[OMISSIS]

Verzoekers stellen dat het bestreden decreet:

- is vastgesteld op grond en ter uitvoering van loi n° 2012-287 du 1er mars 2012 relative à l’exploitation numérique des livres indisponibles du XXème siècle (wet nr. 2012-287 van 1 maart 2012 betreffende de digitale exploitatie van niet meer verkrijgbare boeken uit de twintigste eeuw; hierna: „wet nr. 2012-287”), die onverenigbaar is met de artikelen 2, 5 et 6 bis van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst, daar zij niet ziet op de beschermde werken in de zin van het auteursrecht doch enkel op de materiële drager daarvan, de vervulling van formaliteiten voor het uitoefenen van aan het auteurschap verbonden rechten vereist, en rechtsopvolgers van auteurs de mogelijkheid onthoudt erkende auteursrechtenorganisaties het recht te ontnemen om toestemming te verlenen voor de reproductie of weergave in digitale vorm van hun werken;

- uitvoering geeft aan artikel L.134-6 van de code de la propriété intellectuelle, dat afbreuk doet aan het vermoeden van houderschap van het auteursrecht ten gunste van de auteur als bepaald in artikel 15 van de Berner Conventie en artikel 5 van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten; [Or. 2]

- voor zover het uitvoering geeft aan wet nr. 2012-287, die een beperking stelt aan het uitsluitende recht van de auteur van een beschermd werk om toestemming te verlenen voor de reproductie daarvan terwijl deze beperking niet kan worden geacht te voldoen aan de „driestappentoets” van artikel 9 van de Berner Conventie, artikel 13 van de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom van de Wereldhandelsorganisatie (TRIPs-overeenkomst), artikel 10 van het Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom inzake auteursrecht (WIPO-verdrag) en artikel 5 van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij, schending van alle voornoemde bepalingen inhoudt;

- in zoverre het de voorwaarden bepaalt waaronder auteursrechtenorganisaties overeenkomstig wet nr. 2012-287 de erkenning kunnen verkrijgen die is vereist voor het uitoefenen van het recht om de digitale exploitatie van niet meer verkrijgbare boeken toe te staan, is vastgesteld ter uitvoering van een wet die in strijd is met artikel 26 VWEU en artikel 56 VWEU

en met artikel 16 van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt;

- uitvoering geeft aan wet nr. 2012-287, die zich niet laat verenigen met de in richtlijn 2001/29 uitputtend opgesomde beperkingen en restricties van het recht om de reproductie van een door auteursrecht beschermd werk toe te staan;

- nadere invulling geeft aan de voorwaarden van wet nr. 2012-287 waaronder erkende auteursrechtenorganisaties opposities en verzoeken om intrekking van auteurs en uitgevers van niet meer verkrijgbare boeken ontvangen en behandelen en deze organisaties daarmee maakt tot rechterlijke instanties in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), doch niet bepaalt dat zij aan de in dat artikel gestelde eisen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid moeten voldoen;

- voor zover het bepaalt dat de over de inschrijving van een boek in de gegevensbank van niet meer verkrijgbare boeken van de Bibliothèque nationale de France wordt beslist door een onder de directeur daarvan ressorterend wetenschappelijk comité, inbreuk maakt op artikel L. 134-2 van de code de la propriété intellectuelle, in de redactie van wet nr. 2012-287, dat stipuleert dat eenieder om inschrijving van een niet meer verkrijgbaar boek in de gegevensbank kan verzoeken;

Gezien het bestreden decreet;

Gezien het verweerschrift [OMISSIS] van de Ministre de la Culture et de la Communication (Franse minister van cultuur en communicatie), die concludeert tot afwijzing van het verzoek;

en betoogt dat:

- noch wet nr. 2012-287 noch het bestreden decreet door het gebruik van het begrip boek schending van de in artikel 2 van de Berner Conventie neergelegde beginselen van de auteursrechtelijke bescherming inhoudt; [OMISSIS] - de regeling van wet nr. 2012-287 betreft enkel de organisatie van het beheer van de auteursrechten en stelt de erkenning van deze rechten geenszins afhankelijk van de vervulling van formaliteiten in de zin van artikel 5 van de Berner Conventie;

- de wet en het decreet de erfgenamen van een auteur niet de mogelijkheid onthouden het intrekkingrecht als bepaald in artikel L. 134-4, lid 1, derde alinea, van de code de la propriété intellectuelle uit te oefenen en bijgevolg geen schending van de artikelen 2, 5 en 6 bis van de Berner Conventie opleveren;

- de formaliteiten die een auteur dient te vervullen om zich te kunnen verzetten tegen de uitoefening door een erkende auteursrechtenorganisatie van het recht om zijn werk digitaal te exploiteren [**Or. 3**], geen afbreuk doen aan het

beginsel dat hij als auteur wordt geacht de maker van het onder zijn naam verspreide werk te zijn;

- de „driestappentoets” niet van toepassing is, aangezien de bij het bestreden decreet ingevoerde regeling geen beperking van het uitsluitende reproductierecht van de auteur inhoudt en de betwiste regeling, zo deze toets toepasselijk wordt geacht, hoe dan ook aan alle toetsingscriteria voldoet;

- de erkenning die van auteursrechtenorganisaties wordt verlangd voor het uitoefenen van het recht om digitale exploitatie toe te staan, niet een ongerechtvaardigde beperking van de vrijheid van dienstverrichting in de zin van artikel 56 VWEU en evenmin miskening van de doelstellingen van richtlijn 2006/123 inhoudt;

- de betwiste wet- en regelgeving niet tot beperkingen of restricties van het uitsluitende reproductierecht in de zin van richtlijn 2001/29 leidt en derhalve de doelstellingen van deze richtlijn niet miskent;

- een erkende auteursrechtenorganisatie, gelet op de haar bij wet nr. 2012-287 en het bestreden decreet opgedragen taken, niet als een rechterlijke instantie in de zin van artikel 6 EVRM kan worden beschouwd;

- het decreet, daar waar het een onder de directeur van de Bibliothèque nationale de France ressorterend comité belast met de behandeling van verzoeken om inschrijving in de gegevensbank van niet meer verkrijgbare, voor elektronische heruitgave in aanmerking komende boeken, geen inbreuk maakt op de wettelijke bepalingen krachtens welke eenieder om inschrijving van een boek in deze gegevensbank kan verzoeken;

Gezien het verweerschrift [OMISSIS] van de Premier ministre (Franse eerste minister), die concludeert tot afwijzing van het verzoek en verklaart de door de Ministre de la Culture et de la Communication ingediende opmerkingen te onderschrijven;

Gezien de interventie [OMISSIS] van de Société française des intérêts des auteurs de l’écrit [Franse vereniging voor de behartiging van de belangen van auteurs van schriftelijke werken; hierna: „SOFIA”] [OMISSIS] [die] verzoekt om afwijzing van het verzoek [OMISSIS];

en aanvoert dat:

- [OMISSIS];

[OMISSIS] [**Or. 4**]

[OMISSIS]

-[OMISSIS]; [conclusies gelijk aan die van de Ministre de la Culture et de la Communication]

Gezien de interventies [ter ondersteuning van het verzoek]

-[OMISSIS]

-[OMISSIS] [**Or. 5**]

-[OMISSIS]

[lijst van interventies]

Deze interveniërende partijen verzoeken de Conseil d'État de conclusies van het verzoekschrift van Soulier en Doke toe te wijzen en voeren dezelfde middelen aan als dit verzoekschrift. [**Or. 6**]

Gezien de nieuwe memorie [OMISSIS] van SOFIA, waarin zij de conclusies en middelen van haar interventie herhaalt;

en voorts stelt dat:

- de Conseil constitutionnel in zijn beslissing nr. 2013-370 QPC van 28 februari 2014 heeft geoordeeld dat wet nr. 2012-287 niet raakt aan de morele rechten van de auteur, zodat de grief inzake schending van artikel 6 bis van de Berner Conventie moet worden afgewezen;

- het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn arrest van 27 februari 2014, OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s., C-351/12, heeft geoordeeld dat artikel 16 van richtlijn 2006/123 niet van toepassing is op collectieve beheersorganisaties zoals auteursrechtenorganisaties;

Gezien de memorie in replek [OMISSIS] van Soulier en Doke, waarin zij de conclusies en middelen van hun verzoekschrift herhalen;

en voorts aanvoeren dat:

- wet nr. 2012-287 en het bestreden decreet niet een wettelijk mandaat creëren maar een inbreuk op het eigendomsrecht van de auteur doen ontstaan;

- het bestreden decreet een auteur de mogelijkheid onthoudt zijn werk te allen tijde aan het collectieve beheer te onttrekken;

[OMISSIS]

- de auteursrechtenorganisaties dienen te worden beschouwd als rechterlijke instanties in de zin van het EVRM, aangezien zij beslissen in geschillen tussen

auteur en uitgever over de vraag wie het recht heeft om een werk in digitale vorm te reproduceren en weer te geven;

- het bestreden decreet inbreuk maakt op artikel 1 van het eerste aanvullend protocol bij het EVRM voor zover het leidt tot ontneming van een eigendomsrecht of althans het gebruik van eigendom reguleert en in algemene zin inbreuk maakt op het eigendomsrecht van auteurs;

[OMISSIS];

Gezien de Franse grondwet, met name artikel 62 daarvan;

Gezien het Verdrag van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom inzake auteursrecht;

Gezien de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom van de Wereldhandelsorganisatie;

Gezien de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst; [**Or.** 7]

Gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en het eerste aanvullend protocol daarbij;

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

Gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;

Gezien richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij;

Gezien richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten;

Gezien richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt;

Gezien de code de la propriété intellectuelle, in de redactie van wet nr. 2012-287;

Gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 27 februari 2014, C-351/12, OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s.;

[OMISSIS];

Gezien beslissing nr. 2013-370 QPC van 28 februari 2014 van de Conseil constitutionnel, waarin deze uitspraak doet over de [door verzoekers] opgeworpen [en door de Conseil d'État aan hem voorgelegde] prioritaire grondwettigheidsvraag;

Gezien de overige stukken van het dossier;

[OMISSIS]

[OMISSIS]; **[Or. 8]**

1. Overwegende dat door de invoering bij wet nr. 2012-287 van de artikelen L. 134-1 tot en met L. 134-9 van de code de la propriété intellectuelle een regeling is ingesteld waarmee wordt beoogd niet meer commercieel geëxploiteerd en daardoor voor het publiek ontoegankelijk geworden schriftelijk erfgoed te ontsluiten door de digitale exploitatie te bevorderen van werken die zijn verveelvoudigd in voor 1 januari 2001 in Frankrijk gepubliceerde boeken die niet meer door een uitgever op de markt worden gebracht en niet op papier of in digitale vorm verkrijgbaar zijn; dat het recht om toestemming te verlenen voor de reproductie of weergave in digitale vorm van deze boeken na een termijn van zes maanden, gerekend vanaf het moment van inschrijving ervan in een openbare, onder de Bibliothèque nationale de France ressorterende gegevensbank, wordt uitgeoefend door daartoe door de Ministre de la Culture et de la Communication erkende auteursrechtenorganisaties; dat de auteur van een niet meer verkrijgbaar boek of de uitgever die het recht heeft dat boek in gedrukte vorm te reproduceren, zich tot uiterlijk zes maanden na de inschrijving van het boek in de gegevensbank tegen de uitoefening van dit recht kan verzetten; dat ook na het verstrijken van deze termijn de auteur van een niet meer verkrijgbaar boek zich te allen tijde tegen de uitoefening van het reproductie- of weergaverecht kan verzetten indien hij van mening is dat de reproductie of weergave van het boek zijn eer of reputatie kan schaden; dat de auteur van een niet meer verkrijgbaar boek voorts op ieder moment kan besluiten, onder de voorwaarden van artikel L. 134-6 van de code de la propriété intellectuelle, de erkende auteursrechtenorganisatie het recht te ontnemen om toestemming te verlenen voor de reproductie of weergave van het boek in digitale vorm;

2. Overwegende dat verzoekers wegens bevoegdheidsoverschrijding vernietiging vorderen van het bestreden decreet; dat de Conseil constitutionnel in het kader van een aan hem voorgelegde prioritaire grondwettelijkheidsvraag heeft geoordeeld dat de artikelen L. 134-1 tot en met L. 134-8 van deze code niet in strijd zijn met door de Franse grondwet gewaarborgde rechten en vrijheden;

Wat de interventies ter ondersteuning van het verzoek betreft:

3. Overwegende dat [OMISSIS] [deze] interventies ontvankelijk zijn;

Wat de interventie van de Société française des intérêts des auteurs de l'écrit (SOFIA) betreft:

4. Overwegende dat [OMISSIS] haar interventie ontvankelijk is;

Wat de wettigheid van het bestreden decreet betreft:

5. Overwegende, ten eerste, dat artikel 2 van de Berner Conventie, dat bepaalt welke werken door het auteursrecht worden beschermd, luidt: „1) *De term ,werken van letterkunde en kunst' omvat alle voortbrengselen op het gebied van letterkunde, wetenschap en kunst, welke ook de wijze of de vorm [Or. 9] van uitdrukking zij, zoals boeken, brochures en andere geschriften; [...]*”; dat artikel 5 van deze conventie bepaalt: „1) *De auteurs genieten voor de werken waarvoor zij krachtens deze Conventie zijn beschermd, in de landen van de Unie die niet het land van oorsprong van het werk zijn, de rechten welke de onderscheidene wetten thans of in de toekomst aan eigen onderdanen verlenen of zullen verlenen, alsmede de rechten door deze Conventie in het bijzonder verleend. / 2) Het genot en de uitoefening van die rechten zijn aan geen enkele formaliteit onderworpen; dat genot en die uitoefening zijn onafhankelijk van het bestaan der bescherming in het land van oorsprong van het werk. Bijgevolg worden, buiten de bepalingen van deze Conventie, de omvang van de bescherming, zowel als de rechtsmiddelen, die de auteur worden gewaarborgd ter handhaving van zijn rechten, uitsluitend bepaald door de wetgeving van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen. [...]*”; dat artikel 6 bis van de conventie stipuleert: „1) *Onafhankelijk van de vermogensrechtelijke auteursrechten en zelfs na overdracht van die rechten behoudt de auteur het recht om het auteurschap van het werk op te eisen en om zich te verzetten tegen elke misvorming, vermindering of andere wijziging van dat werk, of tegen elke andere aantasting daarvan die nadeel zou kunnen toebrengen aan zijn eer of zijn goede naam. / 2) De krachtens het eerste lid hierboven aan de auteur toegekende rechten worden na zijn dood gehandhaafd ten minste tot het vervallen van de vermogensrechten en uitgeoefend door de daartoe door de nationale wetgeving van het land waar de bescherming wordt ingeroepen bevoegd verklaarde personen of instellingen. De landen, waarvan de wetgeving op het tijdstip van de bekrachtiging van deze Akte of van de toetreding daartoe geen bepalingen bevat die na de dood van de auteur de bescherming verzekeren van alle krachtens het eerste lid hierboven toegekende rechten, zijn evenwel bevoegd te bepalen dat enige van deze rechten niet gehandhaafd blijven na de dood van de auteur. [...]*”;

6. Overwegende dat verzoekers hoe dan ook niet staande kunnen houden dat wet nr. 2012-287 en het bestreden decreet enkel zien op de „drager” van de werken waarop zij betrekking hebben en om die reden schending van artikel 2, lid 1, van de Berner Conventie inhouden;

7. Overwegende dat de bij de Bibliothèque nationale de France of een erkende auteursrechtenorganisatie te vervullen formaliteiten in verband met

oppositie of intrekking als bepaald in artikel L. 134-3 van de code de la propriété intellectuelle niet tot doel of gevolg hebben dat wordt afgedaan aan de toepassing van artikel L. 111-1 van deze code, waarin overeenkomstig voornoemde bepalingen wordt gestipuleerd dat „*de auteur van een werk van de geest louter door het voortbrengen daarvan een uitsluitend, tegen eenieder inroepbaar recht van immateriële eigendom geniet*”; dat bijgevolg het middel waarin wordt gesteld dat het bestreden decreet, voor zover dat is vastgesteld ter uitvoering van artikel L. 134-3 van de code de la propriété intellectuelle, schending van artikel 5, lid 2, van de Berner Conventie inhoudt, hoe dan ook niet kan slagen;

8. Overwegende dat verzoekers voorts betogen dat het oppositierecht waarin artikel L. 134-4, lid 1, derde alinea, van de code de la propriété intellectuelle voorziet, in strijd met artikel 6 bis van de Berner Conventie niet door de rechtsopvolgers van de auteur kan worden uitgeoefend; dat, zo dit recht al met de uitoefening van een moreel recht in verband kan worden gebracht, artikel L. 134-4, lid 1, derde alinea, juncto de artikelen R. 134-5 en R. 134-7 van de voornoemde code hoe dan ook niet eraan in de weg staat dat de rechtsopvolgers van de auteur na diens overlijden het oppositierecht uitoefenen;

9. Overwegende, ten tweede, dat artikel 15, lid 1, van de Berner Conventie luidt: „*1) Opdat de auteurs van de door deze Conventie beschermde werken van letterkunde en kunst, behoudens bewijs van het tegendeel, als zodanig worden beschouwd en zij bijgevolg voor de rechter van de landen van de Unie worden toegelaten om vervolgingen wegens inbreuk in te stellen, is het voldoende dat de naam op de gebruikelijke wijze op het werk vermeld staat. Dit [Or. 10] lid is van toepassing, zelfs indien deze naam een schuilnaam is, zodra de door de auteur aangenomen schuilnaam geen twijfel laat ten aanzien van zijn identiteit.*”; dat artikel 5 van richtlijn 2004/48 bepaalt: „*Voor de toepassing van de in deze richtlijn vastgelegde maatregelen, procedures en rechtsmiddelen / a) opdat de auteur van een werk van letterkunde of kunst, behoudens bewijs van het tegendeel, als zodanig [wordt] beschouwd en bijgevolg gerechtigd is inbreukprocedures in te stellen, is het voldoende dat zijn naam op de gebruikelijke wijze op het werk vermeld staat; / b) is het bepaalde onder a) van overeenkomstige toepassing op de houder van een naburig recht met betrekking tot de bescherming van zijn materiaal.*”;

10. Overwegende dat deze bepalingen volgens verzoekers worden geschonden door artikel L. 134-6 van de code de la propriété intellectuelle, in de redactie van wet nr. 2012-287, en door de bij het bestreden decreet ingevoerde artikelen R. 134-5 en R. 134-9 van deze code, die er uitvoering aan geven, aangezien zij van de auteur die zich wenst te verzetten tegen de uitoefening door een erkende auteursrechtenorganisatie van het recht om zijn niet meer verkrijgbare boek in digitale vorm te reproduceren of weer te geven, verlangen dat hij aantoon, door overlegging van hetzij „een afschrift van een identiteitsbewijs en een verklaring op erewoord aangaande zijn auteurschap”, hetzij „enig bewijsstuk” op grond waarvan dit auteurschap kan worden vastgesteld, „de enige houder” van

deze rechten te zijn; dat deze eisen, die enkel tot doel hebben de rechten inzake digitale reproductie en weergave van de auteurs zelf, hun rechtsopvolgers of de verkrijgers van die rechten te beschermen door te waarborgen dat het wettelijk vastgelegde recht van oppositie of intrekking uitsluitend wordt uitgeoefend door daartoe bevoegde personen, niet tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan het „vermoeden van houderschap” van het auteursrecht waarop de personen onder wier naam de werken worden verspreid zich krachtens artikel L. 113-1 van voornoemde code kunnen beroepen; dat het middel bijgevolg hoe dan ook moet worden afgewezen;

11. Overwegende, ten derde, dat artikel 9 van de Berner Conventie luidt als volgt: „1) *De door deze Conventie beschermde auteurs van werken van letterkunde en kunst genieten het uitsluitende recht om toestemming te verlenen tot het verveelvoudigen van deze werken, ongeacht op welke wijze en in welke vorm. / 2) Het is aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden in bijzondere gevallen het verveelvoudigen van genoemde werken toe te staan, mits die verveelvoudiging geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van het werk en de wettige belangen van de auteur niet op ongerechtvaardigde wijze schaadt. [...]*”; dat deze voorwaarden, waaraan krachtens de conventie elke beperking van het reproductierecht van de auteur van een werk moet voldoen, tevens zijn opgenomen in artikel 13 van de TRIPs-overeenkomst, artikel 10 van het WIPO-verdrag en artikel 5, lid 5, van richtlijn 2001/29;

12. Overwegende dat wet nr.2012-287 en het bestreden decreet weliswaar, zoals vermeld, erin voorzien dat het recht om toestemming te verlenen voor de reproductie of weergave in digitale vorm van niet meer verkrijgbare boeken wordt uitgeoefend door een erkende auteursrechtenorganisatie, doch elke auteur de mogelijkheid laten op ieder moment deze uitoefening te beletten of te beëindigen; dat verzoekers derhalve hoe dan ook niet staande kunnen houden dat deze wet en dit decreet schending van de bovengenoemde voorwaarden voor de reproductie van werken zonder toestemming van de auteurs ervan inhouden;

13. Overwegende, ten vierde, dat verzoekers betogen dat wet nr.2012-287 en het bestreden decreet, door in de code de la propriété intellectuelle een artikel L. 134-3 in te lassen waarin is bepaald dat alleen een auteursrechtenorganisatie die beschikt over een door de Ministre de la Culture et de la Communication afgegeven erkenning [**Or. 11**] bevoegd is het recht uit te oefenen om niet meer verkrijgbare boeken in digitale vorm te reproduceren of weer te geven, en door in de artikelen R. 327-1 tot en met R. 327-6 van deze code de voorwaarden voor de afgifte van deze erkenning te bepalen, een ongerechtvaardigde belemmering van de vrijheid van dienstverrichting, een in artikel 25 VWEU en artikel 26 VWEU erkende fundamentele vrijheid, en een inbreuk op artikel 16 van richtlijn 2006/123 vormen;

14. Overwegende dat uit de uitlegging van deze bepalingen door het Hof van Justitie van de Europese Unie, met name in zijn arrest OSA - Ochranný

svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s., C-351/12, nochtans volgt dat artikel 16 van richtlijn 2006/123 niet van toepassing is op diensten van organisaties voor het collectieve beheer van auteursrechten en voorts dat de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten een dwingende reden van algemeen belang vormt die rechtvaardigt dat aan een beheersorganisatie een monopolie voor het beheer van auteursrechten met betrekking tot een categorie van werken wordt toegekend; dat de wetgever, door in wet nr. 2012-287 en het bestreden decreet te bepalen dat auteursrechtenorganisaties dienen te beschikken over een erkenning, willen zij het recht kunnen uitoefenen om toestemming te verlenen voor het reproduceren of weergeven in digitale vorm van niet meer verkrijgbare boeken, heeft willen verzekeren, gelet op de taken die deze organisaties krachtens artikel L. 134-3 van de code de la propriété intellectuelle hebben te vervullen, dat enkel organisaties die bepaalde waarborgen bieden dit recht kunnen uitoefenen; dat de criteria voor de afgifte van de erkenning waarin de artikelen R. 327-1 tot en met R. 327-6 van voornoemde code overeenkomstig artikel L. 134-3, lid 3, voorzien, die met name betrekking hebben op de representativiteit van de organisaties, de paritaire vertegenwoordiging van auteurs en uitgevers binnen de organen ervan, de beroepsbekwaamheid van de bestuurders van de organisaties en de middelen die deze kunnen inzetten, een adequaat kader voor de uitoefening van de beoordelingsbevoegdheid van de Ministre de la Culture et de la Communication vormen; dat de litigieuze bepalingen in die omstandigheden niet kunnen worden geacht voornoemde bepalingen van het VWEU te schenden;

15. Overwegende, ten vijfde, [OMISSIS] dat artikel 6, lid 1, EVRM het volgende bepaalt [OMISSIS];

16. Overwegende dat de erkende auteursrechtenorganisaties volgens de artikelen R. 134-6 tot en met R. 134-10 van de code de la propriété intellectuelle, in de versie die voortvloeit uit het bestreden decreet, tot taak hebben kennis te nemen van opposities – in voorkomend geval overgebracht door de Bibliothèque nationale de France – en van intrekkingverzoeken van auteurs of uitgevers van niet meer verkrijgbare boeken, en deze opposities of verzoeken in het licht van de door de indieners ten bewijze van hun identiteit en auteurschap verstrekte gegevens en eventuele opmerkingen van de uitgever dienen toe te wijzen indien aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan; dat deze organisaties in die omstandigheden niet kunnen worden geacht uitspraak te doen in geschillen aangaande burgerlijke rechten en verplichtingen in de zin van [het] EVRM; dat verzoekers derhalve niet kunnen stellen dat het bestreden decreet onwettig is omdat het niet bepaalt dat deze organisaties de voor rechterlijke instanties geldende beginselen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid dienen te eerbiedigen;

17. Overwegende, ten zesde, [OMISSIS] dat artikel 1 van het eerste aanvullend protocol bij het EVRM het volgende bepaalt [**Or. 12**] [OMISSIS]; dat de hierboven in punt 1 onderzochte litigieuze bepalingen geen ontneming van

eigendom in de zin van dit artikel met zich brengen; dat zij weliswaar het gebruik van het reproductie- en weergaverecht reguleren, doch beantwoorden aan overwegingen van algemeen belang en niet disproportioneel lijken te zijn ten opzichte van het nagestreefde doel; dat de schending van de voorwaarden voor de uitoefening van het recht van de auteur of diens rechtsopvolgers om toestemming te verlenen voor de reproductie of weergave in digitale vorm van niet meer verkrijgbare boeken niet onherroepelijk is; dat de litigieuze bepalingen bijgevolg niet kunnen worden geacht de auteurs van niet meer verkrijgbare boeken of hun rechthebbenden een overdreven of disproportionele last op te leggen; dat hieruit volgt dat het middel inzake schending van voornoemd artikel niet kan slagen;

18. [OMISSIS] [afwijzing van het middel inzake schending van artikel L 134-2 van de code de la propriété intellectuelle];

19. Overwegende ten slotte, dat artikel 2 van richtlijn 2001/29 nochtans bepaalt: „*De lidstaten voorzien ten behoeve van: a) auteurs met betrekking tot hun werken;[...] in het uitsluitende recht, de directe of indirecte, tijdelijke of duurzame, volledige of gedeeltelijke reproductie van [deze werken], met welke middelen en in welke vorm ook, toe te staan of te verbieden.*”; dat artikel 5 van deze richtlijn voorziet in „*beperkingen en restricties*” van dit recht die de lidstaten in hun wetgeving moeten of mogen opnemen, naargelang van het geval; dat enerzijds de artikelen L. 134-4 en L. 134-5 van de code de la propriété intellectuelle en anderzijds de artikelen R. 134-5 tot en met R. 134-10 van deze code volgens verzoekers voorzien in beperkingen en restricties die niet worden genoemd in de limitatieve opsomming van artikel 5 van de richtlijn;

20. Overwegende dat het antwoord op dit middel afhangt van de vraag of bovengenoemde bepalingen van richtlijn 2001/29 zich ertegen verzetten dat een regeling als die welke in punt 1 van deze beslissing is onderzocht, de uitoefening van het recht om toestemming te verlenen voor de reproductie en de weergave in digitale vorm van „niet meer verkrijgbare boeken” toevertrouwt aan erkende auteursrechtenorganisaties, terwijl zij de auteurs van deze boeken of hun rechtsopvolgers de mogelijkheid biedt die uitoefening onder de door haar bepaalde voorwaarden te beletten of te beëindigen; [**Or. 13**]

21. Overwegende dat deze kwestie beslissend is voor de beslechting van het voor de Conseil d’État aanhangige geding; dat het een lastig te beantwoorden vraag betreft; dat de kwestie derhalve krachtens artikel 267 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie dient te worden voorgelegd en dat in afwachting van de uitspraak van het Hof de behandeling van het verzoek van Soulier en Doke dient te worden geschorst;

BESLIST:

Artikel 1: [OMISSIS]. [toelating van de interventies]

Artikel 2: De behandeling van het verzoek van Soulier en Doke wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan over de volgende vraag: verzetten bovengenoemde bepalingen van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij zich ertegen dat een regeling als die welke in punt 1 van deze beslissing is onderzocht, de uitoefening van het recht om toestemming te verlenen voor de reproductie en de weergave in digitale vorm van „niet meer verkrijgbare boeken” toevertrouwt aan erkende auteursrechtenorganisaties, terwijl zij de auteurs van deze boeken of hun rechthebbenden de mogelijkheid biedt die uitoefening onder de door haar bepaalde voorwaarden te beletten of te beëindigen?

Artikel 3: [OMISSIS]. [Or. 14]

[OMISSIS].

[OMISSIS]. [preciseringen inzake de kennisgeving en tenuitvoerlegging van de uitspraak, ondertekeningen]